

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

Factors Influencing Employer Decision in Hiring Migrant Workers of Fruit Micro,
Small and Medium-Sized Enterprises in Chanthaburi Province

ชลาลัย แสงสุข^{1*} และ ปริณภา จิตราภรณ์²

^{1,2}คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Chalalai Sawaengsook^{1*} and Parinnapa Chittaphan²

^{1,2}Faculty of Economics, Ramkhamhaeng University, Thailand

*Corresponding author: chana.lai64@gmail.com

Received: May 14, 2023 / Revised: November 11, 2023 / Accepted: November 15, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 286 ตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง (structural equation model: SEM) โดยกำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ และปัจจัยด้านการตลาด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรีประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจส่งผลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีขนาดของการส่งผลเท่ากับ 0.214 ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 มีขนาดของการส่งผลเท่ากับ 0.142 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ขนาดของการส่งผลเท่ากับ 0.318 และส่งผลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจผ่านปัจจัยการจัดการธุรกิจ ที่ระดับความน่าเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีขนาดส่งผลทางอ้อมเท่ากับ 0.077 มีขนาดของการส่งผลรวม เท่ากับ 0.395 ส่วนปัจจัยด้านการตลาดไม่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยขนาดของการส่งผลทางตรงมีค่าเท่ากับ 0.103 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการตลาดยังส่งผลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยผ่านตัวแปรปัจจัยการจัดการธุรกิจ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีขนาดส่งผลทางอ้อมเท่ากับ 0.098 ทำให้ขนาดการส่งผลรวมเท่ากับ 0.201 ดังนั้นการตลาดของผลไม้จึงอาจไม่มีผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ มีค่าเท่ากับ 0.408 ที่แสดงว่าทั้ง 4 ปัจจัย

คำสำคัญ: แรงงานต่างด้าว; การจ้างแรงงานต่างด้าว; ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สามารถอธิบายการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ได้ประมาณร้อยละ 41

Abstract

A study of factors influencing employer decision in hiring migrant workers of micro, small and medium-sized enterprises (Fruit Trader) in Chanthaburi province. The purpose is to study factors influencing employer decision in hiring migrant workers of micro, small and medium-sized enterprises (Fruit Trader) in Chanthaburi province. The study has built Structural Equation Model (SEM) from 286 samples and categorized factors into 4 factors namely Business Management Factor, Labor Quality Factor, Public Policy Factor, and Market Factor. The result shows that, factors, influencing employer decision, consist of 3 factors, those are 1) Business Management Factor, directly affects at confidence level 95 percent and coefficient of total effect equals to 0.214. 2) Public Policy Factor, significantly affects at confidence level 90 percent and coefficient of total effect equals to 0.142. And 3) Labor Quality Factor, significantly affects at confidence level 99 percent and coefficient of total effect equals to 0.318 and indirectly affects through variance in Business management Factor, at confident level 99 percents coefficient of indirect effect equals to 0.077 and coefficient of total effect equals to 0.395. While Market Factor does not significantly influent employer decision, coefficient of direct effect equals to 0.103. Anyway, Market Factor still have indirect impact, on employer decision, through variance in Business management Factor, at confident level 99 percents coefficient of indirect effect equals to 0.098 and coefficient of total effect equals to 0.201. Therefore, Market Factor might not significantly influent employer decision. Moreover, the study found that coefficient of decision making to 0.408, showing those 4 factors can describe 41 percents of employer decision in hiring migrant workers of micro, small and medium-sized enterprises (Fruit Trader) in Chanthaburi province.

Keywords: Migrant Workers; Hiring of Migrant; Small and Medium-Sized Enterprises

1. บทนำ

สินค้าเกษตรของไทยหลายประเภทมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในตลาดโลก และสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไทยไปตลาดโลกโดยเฉลี่ยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2563) อยู่ที่ 721,906.2 ล้านบาทต่อปี โดยในปี พ.ศ. 2563 สินค้าเกษตรที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด คือ สินค้าประเภทผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง มีมูลค่าการส่งออก 128,342.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 19.6 ของมูลค่าการส่งออกของสินค้าเกษตรทั้งหมด และเมื่อเปรียบเทียบการส่งออกผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2563) พบว่า มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 28,809.0 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2554 เป็น 128,342.3 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 345.5 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564 และ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2564)

จังหวัดจันทบุรีเป็นแหล่งพื้นที่ปลูกผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทย มีพื้นที่ด้านการเกษตรของจังหวัดประมาณ 4 ล้านไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 2.3 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.67 ของพื้นที่ทั้งหมด ในช่วงที่ผลไม้ของจังหวัดจันทบุรีออกสู่ตลาด ผู้ค้าผลไม้ทั้งชาวไทยและต่างชาติต่างเดินทางมาเปิดจุดรับซื้อผลไม้เพื่อคัดและบรรจุผลไม้ เพื่อทำการส่งออก

ไปต่างประเทศจำนวนมาก เพราะตลาดในต่างประเทศมีความนิยมบริโภคผลไม้ไทยโดยเฉพาะทุเรียน มังคุด ลำไย เงาะ และลองกอง ทำให้มีความต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก โดยเฉพาะฤดูเก็บเกี่ยวผลไม้ เนื่องจากไม่สามารถใช้เครื่องจักรแทนได้ ทำให้แรงงานที่มีอยู่ในจังหวัดไม่เพียงพอต่อความต้องการ ผู้ค้าผลไม้จึงต้องนำแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานทดแทนแรงงานไทย เนื่องจากแรงงานคนไทยไม่ชอบทำงานที่สกปรกและหนัก และแรงงานต่างด้าวมียาค่าจ้างที่ถูกกว่า ทำให้ผู้ค้าผลไม้สามารถลดต้นทุนได้ในปัจจัยในการจัดการธุรกิจ หน่วยงานภาครัฐได้มีนโยบายในการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาทำงานในประเทศได้ตามมติคณะรัฐมนตรี ครม. เป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา ที่อยู่ในระบบทะเบียนของสำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 24,515 คน โดยสัญชาติกัมพูชา คิดเป็นร้อยละ 70.07 รองลงมาสัญชาติลาว คิดเป็นร้อยละ 21.48 และสัญชาติพม่า คิดเป็นร้อยละ 8.43 (สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี เพื่อจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย และใช้ประกอบการพิจารณา การวางแผนธุรกิจ และการลงทุน ตลอดจนการดำเนินกิจการด้านอื่น ๆ ของสถานประกอบการต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี เพื่อจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย และใช้ประกอบการพิจารณา การวางแผนธุรกิจ และการลงทุน ตลอดจนการดำเนินกิจการด้านอื่น ๆ ของสถานประกอบการต่อไป

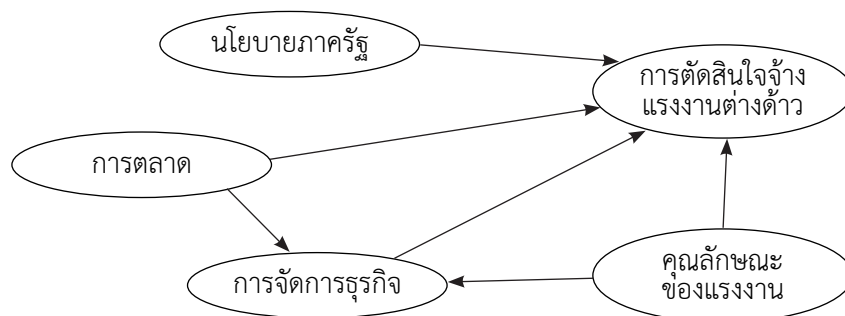
2. ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว พบว่า งานศึกษาส่วนใหญ่ได้กำหนดตัวแปรภายใต้กรอบทฤษฎีทางด้านสังคมศาสตร์หลาย ๆ ทฤษฎี แต่ที่นิยมนำมาใช้เป็นกรอบการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีการจ้างงานของเคนส์ (keynesian employment theory) โดยประพันธ์ เศรษฐนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย (2556, หน้า 135-136) ได้สรุปว่ามูลค่าสินค้าและบริการ และการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจ ถูกกำหนดโดยการใช้จ่ายภายในประเทศทั้งหมด หรืออุปสงค์รวมนั่นเอง โดยจุดดุลยภาพทางเศรษฐกิจ คือ การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของอุปสงค์รวมและอุปทานรวมให้ไปพบกัน ณ จุดที่มีการจ้างงานเต็มที่ จึงจะถือได้ว่านโยบายทางเศรษฐกิจประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง และทฤษฎีเกี่ยวกับการทำงานของตลาดแรงงานระหว่างประเทศ ความเท่าเทียมของอัตราค่าจ้างระหว่างประเทศ และสวัสดิการสูงสุดของโลก อันเนื่องมาจากการทำงานของตลาดแรงงานระหว่างประเทศนั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้ เพราะความไม่สมบูรณ์ของตลาดแรงงาน การขัดขวางการเคลื่อนย้ายแรงงาน การแทรกแซงโดยรัฐบาลต่อตลาดค่าจ้าง (สุณี ฉัตราคม, 2535, หน้า 24-26) และยังถูกกำหนดโดยแนวคิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานระหว่างประเทศ การเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งไปสู่ประเทศหนึ่ง เนื่องจากมีปัจจัยผลักดันจากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายออกหรือปัจจัยดึงดูดจากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายเข้าอัตราค่าจ้างได้แก่ ระดับค่าจ้าง ความก้าวหน้าในอาชีพ วางแผนแรงงานไม่เพียงพอต่อความต้องการ ปัจจัยทางสังคมและการเมือง (สุณี ฉัตราคม, 2535, หน้า 47-50) ตัวอย่างงานศึกษาที่ได้มีการนำทฤษฎีปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างงานแรงงานต่างด้าว พิมพ์ใจ ญาณวรพงศ์ (2553) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ้างงานแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวคือปัจจัยทางเศรษฐกิจ เพราะเป็นการลดต้นทุน ช่วยลดภาระและเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของกิจการ ปัจจัยทางด้านกฎหมายและนโยบาย โดยเฉพาะความชัดเจนของนโยบายการจ้างแรงงานต่างด้าว ระเบียบข้อบังคับ ควรกำหนดให้ชัดเจนและไม่เปลี่ยนแปลงบ่อยหรือ เพิ่มพูน สุริยะวรรณ (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ

ธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวคือปัจจัยทางเศรษฐกิจ เพราะเป็นการลดต้นทุน ช่วยลดภาระและเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของกิจการ ปัจจัยทางด้านกฎหมายและนโยบาย โดยเฉพาะความชัดเจนของนโยบายการจ้างแรงงานต่างด้าว ระเบียบข้อบังคับ ควรกำหนดให้ชัดเจนและไม่เปลี่ยนแปลงบ่อยหรือ เพิ่มพูน สุริยวรรณ (2554) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านแรงงานที่มีผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวคือ แรงงานต่างด้าวมีความขยัน ตั้งใจ และอดทน ทำงานหนัก งานสกปรก งานอันตราย งานที่แรงงานไทยไม่ทำ ไม่เรียกร้องค่าจ้างมากกว่าแรงงานไทย ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการจ้างงาน คือ แรงงานต่างด้าวมียอดราคาจ้างต่ำกว่าแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวมียกกฎหมายคุ้มครองน้อยกว่าแรงงานไทย นายจ้างสามารถเลิกจ้างได้ง่ายกว่า ส่วนด้านปัจจัย ด้านภาครัฐที่มีผลต่อการจ้างงานแรงงานต่างด้าวที่เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ รัฐบาลมีการส่งเสริมให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง รัฐบาลเปิดโอกาสให้มีการจ้างงานแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องและรัฐบาลมีขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและต่อใบอนุญาตทำงานแรงงานต่างด้าวที่สะดวกและรวดเร็วหรือ จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานภาคตะวันออกของ SMEs ในภาคตะวันออกของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัย (factor analysis) มีตัวแปรรวมทั้งหมด 14 ตัวแปร โดยแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคุ้มค่าเชิงประจักษ์ ความเข้ากันได้ การทดแทนกันได้ดี ความต่อเนื่องของงาน และการหาได้ง่าย โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ SMEs มากที่สุด คือ ปัจจัยการหาได้ง่าย คือ การหาแรงงานต่างด้าวได้ง่าย และแรงงานไทยขาดแคลน ปัจจัยความเข้ากันได้ดี คือ ความสัมพันธ์แรงงานไทยกับนายจ้าง แรงงานต่างด้าวกับนายจ้าง แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ปัจจัยการทดแทนกันได้ดี คือ แรงงานต่างด้าวมียกทักษะการทำงานเป็นที่ยอมรับได้ แรงงานต่างด้าวสามารถจ้างแรงงานตามกฎหมายได้ง่าย แรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวทำงานได้เหมือนกัน ปัจจัยความต่อเนื่องในงาน คือแรงงานไทยเปลี่ยนงานบ่อย แรงงานไทยหยุดงานบ่อย ที่แสดงให้เห็นว่าแรงงานไทยขาดความต่อเนื่องมากกว่าแรงงาน ต่างด้าวและปัจจัยความคุ้มค่าเชิงประจักษ์ แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานที่ไม่ถูกลักษณะ/สกปรกได้ แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานที่สภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยได้ การจ้างแรงงานต่างด้าวมียอดต้นทุนต่ำกว่าจ้างแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวสูงงาน ที่สะท้อนความคุ้มค่าในการจ้างแรงงานต่างด้าวในด้านต่าง ๆ เช่น ต้นทุนการจ้างแรงงาน แรงงานต่างด้าวมียอดอดทนและ สู้งานหนักได้ดี

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแบบสมการโครงสร้างปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรีนำมาเขียนเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ ได้ดังนี้

ตัวแบบโครงสร้าง (structural model) มี 2 สมการ ดังนี้

$$\text{Decision} = \gamma_{11}\text{Attribute} + \gamma_{12}\text{Business} + \gamma_{13}\text{Market} + \gamma_{14}\text{Policy} + \delta_1$$

$$\text{Business} = \gamma_{21}\text{Attribute} + \gamma_{22}\text{Market} + \delta_2$$

โดยที่
 γ = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแฝง
 δ = ค่าความคลาดเคลื่อนของโครงสร้าง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative analysis) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ภาคการผลิต ที่แบ่งตามจำนวนการจ้างงาน ตามนิยาม SMEs (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562) จำนวน 286 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive simpling) และกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่คำนวณแบบสำเร็จรูปแล้ว โดยกำหนดให้ประชากร (N) มีจำนวน 1,000 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนในการเลือกตัวอย่างร้อยละ 5

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ จากการศึกษาทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกิจการผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 ข้อ ได้แก่ รูปแบบของกิจการ จำนวนการจ้างแรงงานไทยในกิจการ จำนวนการจ้างแรงงานต่างด้าวในกิจการ จำนวนปีที่จัดตั้งกิจการ สัญชาติของแรงงานต่างด้าว รูปแบบการจ่ายค่าแรง ช่องทางการติดต่อแรงงานต่างด้าว ปัญหาจากการจ้างแรงงานต่างด้าว แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจ้างแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นคำถามชนิดปลายปิด (close-Ended question) คำถามชนิดปลายเปิด (open-ended question) และมีหลายคำตอบให้เลือก (multiple choice question)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert scale ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันดับภาค แบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีเกณฑ์การกำหนดคะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (opened-ended question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษเกี่ยวกับการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

3.3 สมมติฐานการวิจัย

3.3.1 ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

3.3.2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจ

3.3.3 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

3.3.4 ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

3.3.5 ปัจจัยด้านตลาดผลไม้ ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจ

3.3.6 ปัจจัยด้านการตลาดผลไม้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จากการเก็บข้อมูลในเชิงสำรวจ จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรีโดยใช้แบบสอบถาม

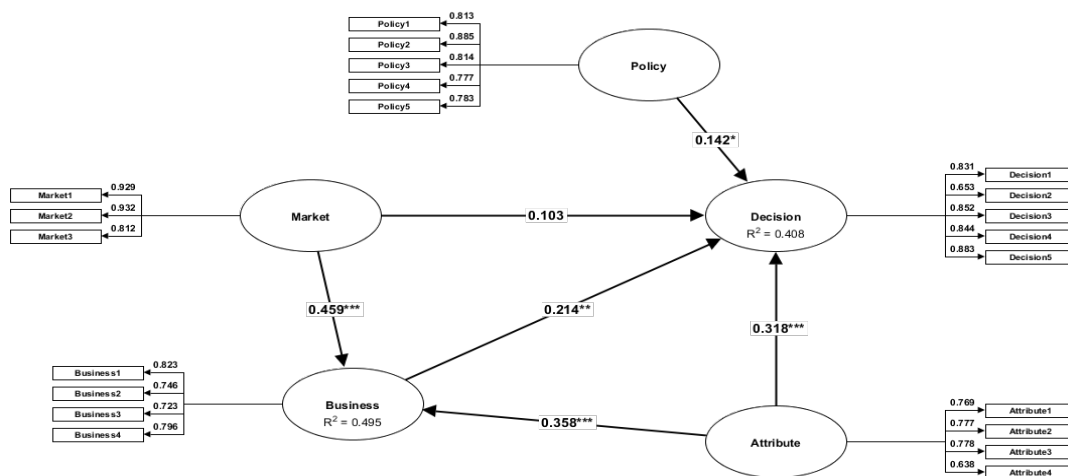
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 286 ตัวอย่าง ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรีโดยใช้ตัวแบบสมการโครงสร้าง (structural equation model: SEM) ประมวลผลจากโปรแกรม ADANCO ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์ ค่า t -statistics ความน่าเชื่อถือของตัวแปร ค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการประเมินตัวแบบมาตรวัด

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 286 ตัวอย่าง ด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง (structural equation modeling - SEM) เพื่อทดสอบสมมติฐานตามกรอบแนวคิดงานวิจัยที่กำหนดไว้ โดยใช้โปรแกรม ADANCO ซึ่งผลประเมินความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (loadings) ที่ใช้ในการประเมิน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ ส่วนปัจจัย ด้านการตลาดไม่มีนัยสำคัญสำหรับรายละเอียดของผลการศึกษา มีดังต่อไปนี้

ภาพ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

จากภาพ 2 อธิบายผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรแฝงตาม พบว่าตัวแปรมาตรวัดหรือตัวแปรสังเกตทุกตัวมีค่าน้ำหนัก (loading) เป็นบวกและมีค่าสูงกว่า 0.70 ยกเว้นน้ำหนักของตัวแปรแฝงเรื่องแรงงานต่างด้าวไม่หยุดงานและเปลี่ยนงานบ่อย (attribute 4) นอกจากนั้น ตัวแปรทุกตัวมีค่า t -statistics สูง แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตทุกตัวที่ใช้ในการศึกษาสามารถสะท้อนถึงตัวแปรแฝงทุกตัวได้อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผลการวิเคราะห์โมเดลความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของตัวแบบมาตรวัด จากการตรวจสอบเรื่องความเชื่อถือ (reliability test) พบว่าค่า Composite Reliability (CR) ของตัวแปรแฝงทุกตัวมีค่าสูงกว่า 0.80 แสดงว่าทุกตัวแปรแฝงในทุกหมวดสามารถใช้วัดในหมวดของตนได้ดีและมีความน่าเชื่อถือ เมื่อพิจารณาค่า AVE พบว่า $AVE \geq 0.50$ ดังนั้น จึงสรุปว่าตัวแปรแฝงอิสระที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 4 ตัวแปรนั้น เป็นตัวแทนที่ดีของปัจจัยที่อยู่เบื้องหลังการกำหนด (ตาราง 1)

ตาราง 1

ผลการวิเคราะห์โมเดลความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของตัวมาตรวัด

Latent variable	Measurement variable	Loading	t -statistics	CR	AVE
Business				0.856	0.598
	Business 1	0.823	42.080		
	Business 2	0.746	21.652		
	Business 3	0.723	16.476		
	Business 4	0.796	26.510		
Attribute				0.830	0.552
	Attribute1	0.769	23.295		
	Attribute2	0.777	27.375		
	Attribute3	0.778	25.826		
	Attribute4	0.637	12.335		
Policy				0.908	0.665
	Policy1	0.813	38.615		
	Policy2	0.885	66.355		
	Policy3	0.814	28.267		
	Policy4	0.777	19.827		
	Policy5	0.783	21.857		

ตาราง 1 (ต่อ)

Latent variable	Measurement variable	Loading	t-statistics	CR	AVE
Market				0.921	0.797
	Market1	0.929	57.545		
	Market2	0.932	105.496		
	Market3	0.812	31.504		
Decision				0.908	0.667
	Decision1	0.831	34.762		
	Decision2	0.653	11.489		
	Decision3	0.852	37.288		
	Decision4	0.844	37.718		
	Decision5	0.883	49.236		

หมายเหตุ : Loadings คือ ค่าสัมประสิทธิ์, CR = Composite Reliability (ความน่าเชื่อถือของตัวแปร), AVE = Average Variance Extracted (ค่าเฉลี่ยของการผันแปรที่สกัดได้)

ที่มา. จากการศึกษา

4.2 ผลการประเมินตัวแบบโครงสร้าง

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.408 ดังนั้น ทั้ง 4 ปัจจัย สามารถอธิบายการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ได้ประมาณร้อยละ 41 และถูกกำหนดโดยปัจจัยอื่น ๆ ร้อยละ 59

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษากำหนดสมมติฐานว่ามี 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ ปัจจัยด้านการตลาด เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว โดยจะส่งผลทั้งทางตรงและผลทางอ้อมในการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงในตาราง 2 สรุปผลดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.214

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจ

ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการด้านธุรกิจ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.358

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.395

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.142

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านตลาดผลไม้ ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจ

ปัจจัยด้านการตลาด ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการธุรกิจ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.459

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยด้านตลาดผลไม้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

ปัจจัยด้านการตลาดไม่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.201

ตาราง 2

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์	t-statistics	ผลลัพธ์
H1 : ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี	0.214	2.729**	ยอมรับ
H2 : ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจ	0.358	7.213***	ยอมรับ
H3 : ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี	0.395	7.389***	ยอมรับ
H4 : ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี	0.142	2.028*	ยอมรับ
H5 : ปัจจัยด้านตลาดผลไม้ ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจ	0.459	10.105***	ยอมรับ
H6 : ปัจจัยด้านตลาดผลไม้ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี	0.201	3.010	ปฏิเสธ

หมายเหตุ: ระดับความเชื่อมั่น * = 0.90, ** = 0.95, *** = 0.99

ที่มา: จากการศึกษา

4.3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมที่มีต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ (business) วัดจากการช่วยลดต้นทุนการผลิต และการทำให้กิจการมีผลกำไรที่เพิ่มขึ้น ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.214

2) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน (attribute) พิจารณาจากการสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานอันตราย เชื้อพึงคำสั่ง มีความขยัน ตั้งใจ อดทน มีความรับผิดชอบและทุ่มเทต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.318 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานยังส่งผลทางอ้อม (indirect effect) อย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยผ่านตัวแปรปัจจัยการจัดการธุรกิจ (business) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีขนาดส่งผลของการส่งผลทางอ้อมเท่ากับ 0.077 ทำให้ขนาดของการส่งผลสุทธิหรือการส่งผลรวม (total effect) เท่ากับ 0.395

3) ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ (policy) วัดจากมีการผ่อนคลายนโยบายในการจ้างแรงงานต่างด้าวขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและต่อใบอนุญาตทำงานต่างด้าวที่สะดวกขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และขนาดของการส่งผลมีค่าเท่ากับ 0.142

4) ปัจจัยด้านการตลาด (market) พิจารณาจากหลายปัจจัยในด้านการตลาด ได้แก่ จำนวนผู้สั่งซื้อและปริมาณการสั่งซื้อ ปริมาณผลผลิตที่เข้าสู่ตลาดไม่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยขนาดของการส่งผลทางตรง (direct effect) มีค่าเท่ากับ 0.103 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการตลาดยังส่งผลทางอ้อม (indirect effect) อย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยผ่านตัวแปรปัจจัยการจัดการธุรกิจ (business) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีขนาดส่งผลของการส่งผลทางอ้อมเท่ากับ 0.098 ทำให้ขนาดของการส่งผลสุทธิหรือการส่งผลรวม (total effect) เท่ากับ 0.201

ตาราง 3

ค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมที่มีผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี

ตัวแปร	การตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว		
	อิทธิพลทางตรง(DE)	อิทธิพลทางอ้อม(IE)	อิทธิพลรวม (TE)
ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ	0.214		0.214
ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน	0.318	0.077	0.395
ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ	0.142		0.142
ปัจจัยด้านการตลาด	0.103	0.098	0.201
R-squares		0.408	

หมายเหตุ : DE หมายถึง อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE หมายถึง อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
TE หมายถึง อิทธิพลรวม (Total Effect)

ที่มา. จากการศึกษา

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรีประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจ ส่งผลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีขนาดของการส่งผลเท่ากับ 0.214 ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐ มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 มีขนาดของการส่งผลเท่ากับ 0.142 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ขนาดของการส่งผลเท่ากับ 0.318 และส่งผลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจผ่านปัจจัยการจัดการธุรกิจ ที่ระดับความน่าเชื่อถือร้อยละ 99 มีขนาดส่งผลทางอ้อมเท่ากับ 0.077 มีขนาดของการส่งผลรวมเท่ากับ 0.395 ส่วนปัจจัยด้านการตลาดไม่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยขนาดของการส่งผลทางตรงมีค่าเท่ากับ 0.103 อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการตลาดยังส่งผลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยผ่านตัวแปรปัจจัยการจัดการธุรกิจ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีขนาดส่งผลทางอ้อมเท่ากับ 0.098 ทำให้ขนาดการส่งผลรวมเท่ากับ 0.201 ดังนั้นการตลาดของผลไม้จึงอาจไม่มีผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ มีค่าเท่ากับ 0.408 ที่แสดงว่าทั้ง 4 ปัจจัยสามารถอธิบายการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ได้ประมาณร้อยละ 41 และถูกกำหนดโดยปัจจัยอื่น ๆ ร้อยละ 59

ปัจจัยที่มีอิทธิพลส่งผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี มี 3 ปัจจัยหลัก ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ที่สะท้อนการจ้างแรงงานต่างด้าวช่วยลดต้นทุนการผลิต และทำให้กิจการมีผลกำไรเพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่าผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนทุกอย่างเพื่อให้ผลประกอบการของธุรกิจตนเองมีกำไรสูงสุด จะส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิไล ญาณวรพงศ์ (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องการจะลดต้นทุนลง โดยจ้างแรงงานต่างด้าว แทนแรงงานไทย เพราะอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานไทย

5.2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงานส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ที่สะท้อนว่าแรงงานต่างด้าวสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานอันตราย เชื่อฟังคำสั่ง มีความขยัน ตั้งใจ อดทน มีความรับผิดชอบและทุ่มเทต่องานที่ได้รับมอบหมาย กล่าวคือแรงงานต่างด้าวสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานที่มีความเสี่ยง และงานที่คนไทยไม่ทำ ด้วยความตั้งใจ ขยันอดทน ต้นทุนค่าจ้างยังต่ำกว่าแรงงานคนไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ของ เพิ่มพูน สุริยะวรรณ (2554) ที่พบว่าปัจจัยด้านแรงงานที่มีผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวให้มีความสำคัญในเรื่องแรงงานต่างด้าวมีความขยัน ตั้งใจ และอดทน ไม่เรียกร้องค่าจ้างมากกว่าแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานอันตราย หรือบางงานที่แรงงานไทยไม่ทำ และยังสอดคล้องกับจุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์ และคณะ (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของ SMEs ในภาคตะวันออกของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยความคุ้มค่าเชิงประจักษ์ ที่มีอิทธิพลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าว มีตัวแปร 4 ตัวแปร คือ 1) แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานที่ไม่ถูกสุขลักษณะ/สกปรกได้ 2) แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานที่สภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยได้ 3) การจ้างแรงงานต่างด้าวมิต้นทุนต่ำกว่าการจ้างแรงงานไทย 4) แรงงานต่างด้าว

สูงาน โดยทั้ง 4 ตัวแปร สะท้อนถึงความคุ้มค่าในการจ้างแรงงานต่างด้าวในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านต้นทุนการจ้างแรงงานที่มีต้นทุนที่ต่ำกว่าแรงงานไทย และความคุ้มค่าในการจ้างแรงงานต่างด้าวในด้านอื่น ๆ เช่น แรงงานต่างด้าวมีความอดทนและสู้งานหนักได้ดี สามารถทำงานที่ไม่ถูกสุขลักษณะ/สกปรกได้ และสามารถทำงานที่สภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยได้

5.3 ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ที่สะท้อนให้ภาครัฐเห็นควรให้มีการผ่อนคลายกฎระเบียบในการจ้างแรงงานต่างด้าว ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและต่อใบอนุญาตทำงานต่างด้าวที่สะดวกขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มพูน สุริยะวรรณ (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า รัฐบาลมีการส่งเสริมให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง รัฐบาลมีการเปิดโอกาสให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้องและรัฐบาลมีขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและต่อใบอนุญาตทำงานแรงงานต่างด้าวที่สะดวกและรวดเร็ว

สำหรับปัจจัยด้านการตลาดผลไม้ ได้แก่ จำนวนผู้สั่งซื้อและปริมาณการสั่งซื้อ ปริมาณผลผลิตที่เข้าสู่ตลาด การแข่งขันด้านการตลาดกับผู้ค้ารายอื่น ๆ เป็นปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการตลาดยังส่งผลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี โดยผ่านตัวแปรปัจจัยการจัดการธุรกิจ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยการดี พึ่งสำราญ และพนมสิทธิ์ สอนประจักษ์ (2565) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการตลาดผลไม้จังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการประกอบการกับประเทศคู่ค้าจีน จากการศึกษาพบว่า ตลาดผลไม้จังหวัดจันทบุรีได้รับโอกาสด้านความเชื่อต่อคุณค่าทางโภชนาการของการบริโภคผลไม้ของคู่ค้าจีน ทำให้มีความต้องการผลไม้เป็นจำนวนมาก ตลาดผลไม้จังหวัดจันทบุรีเป็นเพียงแหล่งผลิตขนาดใหญ่ แต่การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการเป็นหน้าที่ของคู่ค้าจีนนำไปปฏิบัติ การกำหนดทิศทางการวางแผนของตลาดผลไม้จังหวัดจันทบุรีจึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบมากกว่า

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของแรงงาน เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ทั้งนี้เพราะแรงงานต่างด้าวสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานอันตราย มีความรับผิดชอบและทุ่มเทต่องานที่ได้รับมอบหมาย เชื้อพียงคำสั่ง มีความขยัน ตั้งใจ อดทน กล่าวคือแรงงานต่างด้าวสามารถทำงานหนัก งานสกปรก งานที่มีความเสี่ยง และงานที่คนไทยไม่ทำ ด้วยความตั้งใจ ขยันอดทน ต้นทุนค่าจ้างยังต่ำกว่าแรงงานคนไทย ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว หน่วยงานภาครัฐควรเข้ามากำกับดูแลแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาแย่งงานแรงงานในพื้นที่ อาจส่งผลต่อการว่างงานของแรงงานในพื้นที่ตามมาได้

6.2 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการธุรกิจที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ทั้งนี้เพราะการจ้างแรงงานต่างด้าวช่วยลดต้นทุนการผลิต และทำให้กิจการมีผลกำไรเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนทุกอย่าง เพื่อให้ผลประกอบการของธุรกิจตนเองมีกำไรสูงสุด หน่วยงานภาครัฐควรกำกับดูแลการลักลอบเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย

6.3 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายภาครัฐส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าว ทั้งนี้เพราะภาครัฐมีการผ่อนคลายกฎระเบียบในการจ้างแรงงานต่างด้าว ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและต่อใบอนุญาตทำงานต่างด้าวที่สะดวกขึ้น และเปิดโอกาสให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค โดยการให้ความรู้ในกระบวนการขั้นตอนในการขึ้นทะเบียนอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น

6.4 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ผู้ค้าผลไม้) ในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งอาจจะยังไม่ครอบคลุมในภาคการเกษตร ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ที่เป็นชาวสวนผลไม้ ซึ่งเกษตรกรกลุ่มนี้มีความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวเช่นกันและควรเพิ่มปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจจะส่งผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าว ให้สามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการวางแผนรองรับความต้องการจ้างแรงงานของตลาดแรงงานต่อไปในอนาคต และเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตต่อไปได้

7. เอกสารอ้างอิง

- จุฬามาศ ทวีไพบูลย์วงศ์, ยุวดี ศิริทรัพย์, พชร สุขสุขเมฆ และปฐมวัฒน์ สุระประจิต. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของ SMEs ในภาคตะวันออกของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 12(2), 109-128.
- ถวิล นิลใบ. (2559). *เศรษฐมิติประยุกต์* (พิมพ์ครั้งที่ 1 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประพันธ์ เสวตนันท์ และไพศาล เล็กอุทัย. (2556). *หลักเศรษฐศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ใจ ญาณวรพงศ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพิ่มพูน สุริยะวรรณ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภารดี พึงสำราญ และพนมสิทธิ์ สอนประจักษ์. (2565). สภาพการณ์การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการการตลาดผลไม้จังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการประกอบการกับประเทศคู่ค้าจีน. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา เชียงพุทธ*, 7(6), 223-238.
- สุณี ฉัตราคม. (2535). *เศรษฐศาสตร์แรงงานระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. (2564). ข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน ปี 2564. ค้นเมื่อ 11 กันยายน 2564, จาก https://www.doe.go.th/prd/chanthaburi/service/param/site/99/cat/17/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/843.
- สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2564). *สินค้าส่งออกสำคัญของไทยรายประเทศ*. ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2564, จาก <http://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report= MenucomTopNCountry&Option=1&Lang=Th&ImExType=1>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม*. ค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2564, จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=qgdp_page
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2562). *นิยาม SMEs*. ค้นเมื่อ 12 กันยายน 2564, จาก <https://www.sme.go.th/th/cms-detail.php?modulekey=332&id=1334>